PRIM'AWLA TAL-QORTI CIVILI

IMHALLEF

ONOR. DR DAVID SICLUNA LL.D. MAG. JUR. (EUR. LAW)

Seduta ta' nhar il-Hamis, 14 ta' Ottubru 1999

Numru 15

Citaz. numru 940/95 DS

Kummissarju tal-Artijiet
vs
Emanuel Aquilina u John Aquilina f'isimhom proprju u bhala Diretturi ghan-nom u in rapprezentanza ta' Sand and Gravel Limited

Illum, 14 ta' Ottubru 1999

Il-Qorti,

Rat ic-citazzjoni pprezentata fit-30 ta' Gunju 1995 li permezz taghha wara li l-attur ippremetta:

1. Illi in forza ta' kuntratt tal-14 ta' Jannar, 1967 dok. A is-socjeta' konvenuta kienet hadet minghand l-esponent b'cens temporanju ghal disgha u disghin sena madwar hamsa y hamsin tomna raba hdejn Wied Incita, Attard, bil-fakolta' li jsir tqattiegh ta' barriera fiha. Pero' l-esponent kien ghamel kondizzjoni fil-kuntratt illi fi zmien tnax il-xahar minn meta jkun spicca it-tqattieh f'xi parti tal-barriera din il-parti ghandha terga' ssir art agrikola a spejjez tas-socjeta' intimata u taht penali ta' lira kuljum fin-nuqqas.

2. Illi s-socjeta' konvenuta spiccatit0tqattieh fil-parti lilhom moghtija b'cens mill-esponent, izda naqset milli terga' tirripristina dik l-art bhala wahda agrikola. Mhux biss, imma talli l-istess socjeta' konvenuta bdiet tqatta minn art kontigwa li mhiex taghha, izda tal-esponent u li tifforma parti mill-Mixtla tal-Gvern ta' Wied Incita, liema art hija wkoll

esproprijata. Illi dan it-tqattiegh ta' barriera illegali fl-art tal-Gvern ghadu qed isir sallum. (Dok. 8)

3. Illi rrizulta wkoll illi s-socjeta' konvenuta installat impjant tal-fabbrika tal-bricks fuq art li sa' ftit xhur ilu kienu eghlieqi formanti parti mill-imsemmija Mixtla tal-Gvern ta' Wied Incita, u l-istess socjeta' qeghda tistiva apparat ancillarju, ghodda u ngenji ohra fuq art li ma kinitx giet koncessa b'enfitewsi temporanja mill-esponent.

4. Peress illi dan l-agir illegali u abbuzuv tal-intimati nomine ikkaguna u qed jikkaguna danni ingenti lill-attur;

5. Peress illi l-attur interpella ufficjalment (Dok. C) lill-konvenuti nomone sabiex jottemporaw ruhhom mal-kondizzjonijiet tal-fuq imsemmi kuntratt ta' enfitewsi u sabiex jiddesistu mill-agir abbuziv u illegali taghhom, izdan l-konvenuti nomine baqghu inadempjenti.

talab lil din il-Qorti:

i) Tiddikjara u tiddeciedi illi s-socjeta' konvenuta ma ottemporatx ruhha mal-kondizzjonijiet tal-kuntratt tac-cens temporanju tal-14 ta' Jannar 1967, peress illi dina naqset milli tirripristina l-art agrikola fi zmien tnax il-xahar minn meta spiccat it-tqattieh tal-barriera in kwistjoni.

ii) Konsegwentement tiffissa zmien qasir u perentorju sabiex is-socjetas' konvenuta tirripristina l-imsemmija art ghal wahda agrikola;

iii) Tikkundanna lis-socjeta' konvenuta thallas lill-attur il-penali ta' lira kuljum sakemm effettivament isir ir-ripristinar tal-imsemmija art wahda agrikola, occorrendo permezz ta' periti nominandi;

iv) Konsegwentement ukoll, tordna lis-socjeta' konvenuta tirrimwovi l-installazjoni tal-imjant tal-fabbrika tal-bricks minn fuq l-art propjeta' tal-attur u li ma kinitx koncessa in enfitewsi, u dan fi zmien qasir u perentorju li jigi fissat minn din l-onorabbli Qorti.

Bl-imghax u bl-ispejjez, inkluzi dawk tal-protest gudizzjarju u tal-Mandat ta' inibizzjoni kontra l-konvenuti nomine li jibqghu ingunti in subizzjoni.

Rat in-nota ta’ l-eccezzjonijiet tal-konvenuti proprio et nomine fejn qalu:

1. Illi l-ewwel tlett talbiet attrici ghandhom jigu respinti bl-ispejjez inkwantu ma huwiex assolutament minnu illi l-eccipjenti ma

ottemporawx ruhhom mal-kondizzjonijiet tal-kuntratt tac-cens temporanju tal-14 ta' Jannar 1967;

2. Illi r-raba talba attrici ghandha ukoll tigi respinta bl-ispejjez peress illi l-impjant tal-manifatturar tal-bricks imsemmi jinsab installat pienament entro l-art koncessa in virtu tal-kuntratt ta' cens temporanju imsemmi.

Salvi eccezzjonijiet ulterjuri.

Rat id-dikjarazzjonijiet guramentati tal-kontendenti u l-listi tax-xhieda taghhom;

Rat id-digriet tat-12 ta' Jannar 1996 li permezz tieghu gie nominat l-Avukat Dottor Tonio Mallia bhala perit legali bl-assistenza ta''l-A.I.C. Rene' Buttigieg li gie nominat bhala perit tekniku;

Rat ir-relazzjoni minnhom mahlufa fit-28 ta' Jannar 1998;

Rat l-atti l-ohra tal-kawza u d-dokumenti esibiti;

Ikkunsidrat illi:-

Jirrizulta mill-provi li b'kuntratt fl-atti tan-Nutar Dottor Anthony Attard ta' l-14 ta' Jannar 1967 l-attur kien ikkonceda lis-socjeta' Rowey and Company Limited b'titolu ta' enfitewsi temporaneja ghal perijodu ta' disgha u disghin sena porzjoni art f'H'Attard maghrufa bhala "Ix-Xaghra" tal-kapacita' ta' hamsa u hamsin tumoli. Mhux kontestat li din is-socjeta' sussegwentement bidlet isimha ghal Sand and Gravel Limited kif xehed Emanuel Aquilina, cioe' s-socjeta' konvenuta kif imharka.

Is-socjeta' enfitewta nghatat, inter alia, il-fakolta' li tuza porzjoni mill-imsemmija art bhala barriera b'dan li meta jispicca t-tqattiegh kellha tirripristina l-art bhala wahda agrikola. Fic-citazzjoni tieghu l-attur ippremetta li ghalkemm is-socjeta' konvenuta kienet spiccat mit-tqattiegh, naqset milli hekk tirripristina l-art u ghalhekk qed jitlob li tigi kkundannata tirripristina l-art u thallas il-penali preskritta sakemm isir ir-ripristinar.

Mill-provi prodotti pero' ma jirrizultax li s-socjeta' konvenuta m'ghadhiex taghmel tqattiegh fl-art in kwistjoni. Lawrence Bugeja, senior technical officer mal-Lands Department, xehed fis-seduta peritali tat-2 ta' Lulju 1996 li fil-parti "mikrija" lis-socjeta' konvenuta "ma tistax

tghid li lesta x-xoghol ghax gahdu ghaddej bix-xoghol go fiha". U Albert Mamo, rapprezentant ta' l-attur, xehed fis-seduta peritali tat-23 ta' Settembru 1996 li mill-investigazzjonijiet li ghamlu "nistghu nghidu li t-tqattiegh ma waqafx, u ghalhekk dik il-klawzola relattiva ma tapplikax billi ma tistax tghid fejn hu l-limitu ghat-tqattiegh tal-blat." Il-konvenut Emanuel Aquilina ukoll jikkonferma li qatt ma waqaf jahdem il-barriera. Inoltre l-perit tekniku kkonstata fir-relazzjoni tieghu li "ma jidhirx li l-konvenut ezawrixxa kompletament xi parti mill-barriera li fiha huwa effettwa l-qtugh tal-blat". Ghalhekk, kif tajjeb ikkonkluda l-perit legali, l-ewwel tliet talbiet ta' l-attur ma jistghux jigu milqugha.

Bl-ahhar talba tieghu l-attur qieghed jitlob li s-socjeta' konvenuta tigi kundannata tnehhi stallazzjoni tal-impjant tal-fabbrika tal-bricks minn fuq art proprjeta' ta' l-attur li ma kenitx giet koncessa lis-socjeta' konvenuta bil-kuntratt ta' enfitewsi msemmi. Hawn il-Qorti taghmel riferenza ghall-pjanti mhejjija mill-perit tekniku Dok. RB1 u RB2 u b'mod partikolari ghal dik il-porzjoni art imberfla bl-ahdar fejn jidher li hemm parti mill-impjant (indikata b'kulur kannella u deskritta bhala "hofra") sitwata proprju f'dik il-porzjoni u li testendi mill-porzjoni mdawra bil-kulur blu. Ghalhekk ir-raba' talba se tigi milqugha.

Ghal dawn il-motivi tiddeciedi billi tichad l-ewwel tliet talbiet ta' l-attur izda tilqa' r-raba' talba u tordna li s-socjeta' konvenuta tirrimwovi l-istallazzjoni ta' l-impjant tal-fabbrika tal-bricks minn fuq l-art proprjeta' ta' l-attur u li ma kenitx giet koncessa in enfitewsi, u cioe' dik il-parti kulurita kannella li mill-porzjoni mberfla blu fil-pjan ti Dok. RB1 u RB 2 testendi ghal gol-parti mberfla bl-ahdar kif fuq indikat, u dan sa zmien tliet xhur millum taht id-direzzjoni tal-A.I.C. Rene' Buttigieg. Bl-ispejjez li jithallsu nofs kull wiehed bejn il-partijiet.

Onor.Imhallef
Dottor David Scicluna

D/Registratur